

**Альфред Праус
(Австрія):**
«Вишеградські країни,
частково під впливом
Кремля та переважно
із націоналістичним
спрямуванням,
протидіють Євросоюзу
у деяких питаннях»

Інтерв'ю з президентом
Українсько-Австрійської асоціації

— Ви очолюєте Українсько-Австрійську асоціацію, завдання якої налагоджувати двосторонні, вигідні нашим державам економічні стосунки. Чи вважаєте свою роботу ефективною? Якщо так, то наведіть відповідні приклади чи поясніть причини, через які не вдається успішно розвивати українсько-австрійське співробітництво.

— Українсько-Австрійська асоціація (УАА) займається не тільки двосторонніми економічними відносинами. Ми активно працюємо також у сфері культури та двосторонніх аспектів соціального та громадського життя.

З огляду на те, що ми зареєструвалися в Києві лише півроку тому, можна вважати, що співпраця розвивається успішно. Ось кілька прикладів: ми допомагаємо пану Олександру Савченку, ректору Міжнародного інституту бізнесу (МІБ), налагоджувати в Австрії партнерські зв'язки з перспективним університетом прикладних наук для роботи над спільними чи білатеральними програмами МВА або МА у сфері бізнесу; дві українські промислові компанії звернулися до нас з проханням налагодити ділові стосунки з австрійськими або іншими європейськими партнерами; щодо сфери культури, то УАА разом із мерією Відня та українською агенцією Brandberg є партнерами у справі організації Віденського благодійного балу в Києві.

Незабаром ми збираємося за підтримки віцепрем'єр-міністра Іванни Климпуш-Цинцадзе провести на вищому рівні інвестиційну конференцію, у якій братимуть участь поважні представники з Австрії та України, члени Міжнародної ради бізнес-асоціацій і палат, де наша асоціація має честь бути одним із активних членів.

— У нашому суспільстві дуже багато уваги приділяється позикам МВФ. Дійшло до того, що всі погоджуються, нібито в кінцевому підсумку Україні брати їх не вигідно, але і без них вижити проблематично. Що ви особисто з цього приводу можете сказати чи порадити? І як ви вважаєте, Україні варто намагатися беззаперечно виконувати вимоги МВФ?

— МВФ, на мій скромний погляд, значною мірою допоміг Україні уникнути очевидного дефолту — то чи варто називати це «невигідним»?.. Стосовно того, відповідати вимогам МВФ чи ні, особливо

коли в 2019 році необхідно повертати позики МФУ (міжнародних фінансових установ), що буде надзвичайно важким тягарем для України, то зауважу наступне: невиконання вимог МВФ для продовження або поновлення програми є дуже небезпечним для України. Окрім МВФ, низка міжнародних кредиторів прив'язали свої позики до кредитування МВФ, а отже, Україна, якщо не зважатиме на «емвеедівські» умови, може недоотримати 10–

Невиконання вимог МВФ для продовження або поновлення програми є дуже небезпечним для України. ...втрата зв'язків з МВФ як мінімум у середньостроковій перспективі негативно позначиться на іміджі України на міжнародних фінансових ринках — знизяться рейтинги, процентні ставки значно зростуть, цей ринок для України може навіть закритися

15 млрд доларів. Крім того, втрата зв'язків з МВФ як мінімум у середньостроковій перспективі негативно позначиться на іміджі України на міжнародних фінансових ринках — знизяться рейтинги, процентні ставки значно зростуть, цей ринок для України може навіть закритися.

Окрім неабиякого ризику для України в цілому, невиконання умов МВФ може зруйнувати певний позитивний імідж, який вона спромоглася набути за дуже складних умов протягом останніх років. Це також зменшить іноземні інвестиції та пригальмує її рух до процвітання.

— **На ваш погляд, чи не варто було шукати альтернативу кредитам МВФ, які ще нікого, хто намагався виконувати його вимоги, не вивели з економічного глухого кута?**

— Яку альтернативу цим кредитам ви маєте на увазі? Віддати Україну на поталу Китаю чи знову Росії? Україна ж є частиною Європи та асоційована з ЄС! Тому вважаю, що немає інших реалістичних варіантів, аніж дотримання умов МВФ (а також Світового банку, Європейського інвестиційного банку та ін.), хіба що українські політики зважаться взяти на себе ризик втратити все, чого вони так важко досягали останніми роками. Не слід також забувати про значний ризик громадянських заворушень, які може викликати така політика.

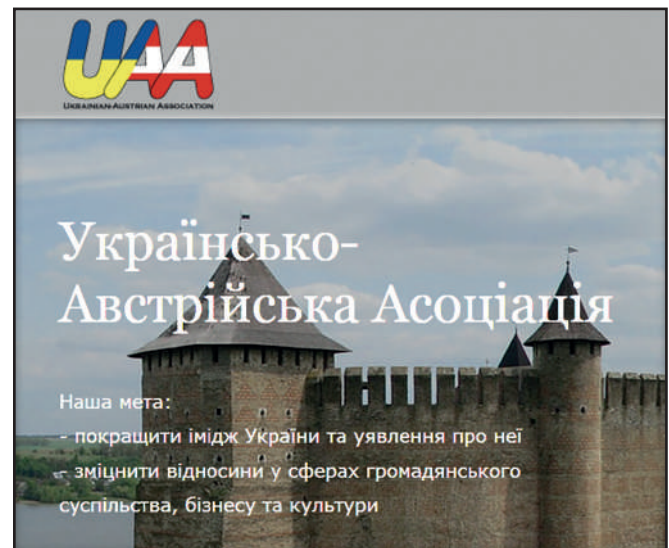
— **Гаразд, якщо ми порушили тему економічних зв'язків, то чи можуть дешеві кредити врятувати українські підприємства?**

І взагалі, чи вірите ви в існування суто українських виробництв, яким не зв'язує руки російський капітал і які не підпорядковуються росіянам?

— Так, я вірю в конкурентоспроможність українських товарів та послуг, принаймні в деяких галузях. Наприклад, ІТ, сільське господарство або авіабудування. Україна повинна будувати поетапно, крок за кроком, ринкову економіку, яка в кінцевому підсумку буде звільнена від корисливих корпоративних інтересів і вимивання капіталів, що створить конкурентну економічну базу. Україна сама по собі та Європейський Союз, не в останню чергу завдяки Угоді про асоціацію, є комерційно привабливими ринками, не кажучи зараз про Азію. І Україні треба намагатися створювати більшу додаткову вартість щодо пропонованих продуктів та послуг.

— **Які регіони України можна вважати найбільш перспективними, а які — занепалими в тому разі, коли розпочнуться справжні реформи? Особисто ви куди б спрямували інвестиції?**

— Очевидно, що останнім часом економічний розвиток Західної України помітно сповільнився. Не лише внаслідок витоку мізків — ще одна важлива для країни проблема, яку потрібно терміново розв'язувати! — але також через галузі, що бурхливо розвиваються (ІТ, виробництво автозапчастин

та ін.). Тамтешній ринок праці подекуди навіть практично виснажений.

Де інвестувати: як австрієць, я схильний інвестувати в Західну або Центральну Україну, зокрема зважаючи на міжкультурні та ментальні особливості.

Стосовно промислових галузей, то зважати на ті сегменти, де відсутні чітко визначені корисливі інтереси. Щоб увійти до секторів, які належать олігархам, треба бути дуже сильним міжнародним

Україна сама по собі та Європейський Союз, не в останню чергу завдяки Угоді про асоціацію, є комерційно привабливими ринками, не кажучи зараз про Азію

гравцем. На мій погляд, це галузі промислового машинобудування, екологічні проекти, альтернативні джерела енергії, енергоефективність, розвиток галузі охорони здоров'я, сфера туризму та відпочинку, а також ще кілька секторів із чітким потенціалом зростання та життєздатними потенціалами для середніх західних інвесторів.

— Ми пам'ятаємо, що Україна у поточному році повинна повертати в іноземній валюті майже 7,5 млрд доларів кредиту. Якщо у неї цих коштів не буде без надання їй чергового кредиту, то що це означатиме для її перспективи? Чи не «відпустить» її Захід в обійми Росії, яка спить і бачить свої майбутні межі на теперішніх західних українських кордонах?

— Як я вже зазначав, 2019 рік буде більш стресовим для державної ліквідності. Аби отримати кошти, абсолютно необхідні для виживання в 2019 році, Україна повинна виконати своє домашнє завдання вже у 2018 році, тобто перед президентськими та парламентськими виборами. І це, вважаю, проблематично.

— Наші українські фахівці стверджують, що за часів Януковича уряд і НБУ штучно створювали дефіцит української валюти, вилучаючи продажем золотовалютних резервів з української економіки мільярди гривень. Це не могло закінчитися для України добром, тому попереднє керівництво свідомо провокувало виступи протесту наших громадян, щоб мати підставу «зіскочити» з капітанського містка нашої економіки і

уникнути більш серйозної відповідальності. Інакше кажучи, Майдан допоміг їм у цьому, і сьогодні вони спокійно почуваються у російських маєтках. Чи не це мають на увазі західні політики, вимагаючи відновити співпрацю з тією ж Росією, щоб знову мати значні прибутки?

— Як іноземець і беручи до уваги, що УАА поза політикою, я не коментуватиму подій минулого. Мені здається, що посилені пошуки західноєвропейськими політиками та бізнесом шляхів скасування або принаймні пом'якшення санкцій проти Росії, а також відновлення співпраці з Росією має досить простий бізнес-мотив: для західноєвропейського бізнесу відносини «Росія проти України» — 10:1. Тобто Росія набагато важливіша як бізнес-партнер. І, нарешті, в цьому також помітна роль медіа-політики та підривного впливу Кремля.

— Ви маєте змогу спостерігати за станом нашої економіки, роботою уряду і законотворчістю Верховної Ради. Їхні дії прискорюють наш дефолт? І якщо так, то як це відчуватиме на собі наше суспільство? Нас чекає шалена інфляція, карткова система на харчі і т. д.?

— Я не топ-економіст і дивлюсь на речі та події очима більш-менш досвідченого бізнесмена з непоганим досвідом щодо української економіки. І я погоджуюся з багатьма економістами та провідними банкірами, що останніми місяцями розвиток уповільнився, в деяких випадках він

зупинився або навіть демонструє зворотну тенденцію. Незабаром відбудуться вибори. Багато залежатиме від вищезгаданих політичних рішень. Так, я також передбачаю значні ризики для економіки та для громадянського спокою, якщо старі звички переважатимуть.

— **Тоді запитання як до досвідченого бізнесмена: в чому полягає причина падіння фондового ринку США, який називають рекордним, і хто від цього виграє? Чи не позначиться це на санкціях, запроваджених проти Росії за її дії проти України?**

— Знову ж таки, я не топ-економіст. На мій погляд, падіння фондового ринку в США останнім часом є просто реакцією корекції в дуже чутливому середовищі. Просто порівняйте торішнє зростання індексу Dow Jones. З іншого боку, вважаю, що розвиток і крайня мінливість криптовалют є набагато більшою загрозою для фінансових ринків.

— **На ваш погляд, чому банківська спільнота допустила руйнацію нашої банківської системи? Чому був відсутній суспільний дискурс обговорення банківської «реформи», яка завдала непоправної шкоди банківській справі, малому і середньому бізнесу, що вимірюється не менше ніж півтрильйоном гривень?**

— Наскільки я знаю, банківський сектор був надзвичайно корумпований, кілька великих гравців викачували мільярди євро чи доларів на шкоду інституційним та приватним вкладникам. Це ПОТРІБНО було вичистити, і це було одним із небагатьох нещодавніх досягнень. Як могла така порівняно слабка та виснажена країна, як Україна, повністю протидіяти такій егоїстичній практиці? Я думаю, що це було надзвичайно сміливо і з фінансової точки зору складно, зокрема врятувати «Приватбанк». Українські закони передбачають компенсацію втрат приватних вкладників у межах певних лімітів. Зрештою, переважно міжнародні банківські групи, такі як австрійський банк «Аваль», справді зазнали великих збитків.

— **Чи велика ймовірність розпаду єврозони та Євросоюзу? Хто і чому прагне цього і кому це вигідно?**

— ЄС і євро, на мою скромну думку, дійсно піддаються певному ризику: Вишеградські країни, частково під впливом Кремля та переважно із націоналістичним спрямуванням, протидіють Євросоюзу у деяких питаннях, таких як біженці чи правова система; неоднаковість в економіці є обтяжливою для деяких слабких євро-економік; ідея «Сполучених Штатів Європи» на сьогодні, на мій погляд, скоріше нагадує мрію. Тому напевне можна констатувати, що протягом кількох років у рамках Європейського Союзу може постати Європа двох різних швидкостей, або стара Європа.

...Відновлення співпраці з Росією має досить простий бізнес-мотив: для західноєвропейського бізнесу відносини «Росія проти України» — 10:1. Тобто Росія набагато важливіша як бізнес-партнер

— **Нещодавно наш президент оголосив, що у 2021 році Україні «світить» перспектива членства в ЄС. На ваш погляд, чи не занадто оптимістична така заява, особливо за нинішньої ситуації, коли біля східних кордонів України розташовано понад 900 танків росіян, які планують дійти якщо не до Ла-Маншу, то до Карпат — точно. І ще: зараз на слуху чергова хвиля розширення Євросоюзу, але серед тих, хто потрапить до цієї хвилі, не згадується Україна...**

— ЄС, на мій погляд, не буде пропонувати Україні статус країни-кандидата в той час, коли триває війна на сході — активна вона чи заморожена. То чи завершиться цей конфлікт до 2021 року?

ЄС спочатку необхідно залагодити свої внутрішні проблеми, а їх чимало, про деякі з них я вже згадував. І лише тоді ЄС може запропонувати статус кандидата тим сусіднім країнам, які на це заслуговують: стабільним, передбачуваним та надійним. Це моє переконання як топ-менеджера. Україні до цього ще далеко. Буду відвертим: я таки сподіваюся, що їй це вдасться зробити в найкоротші терміни!

Нарешті, щодо політичних заяв в Україні, тим більше, що на горизонті — вибори. Такі заяви не слід сприймати надто серйозно... І я не дуже переймався би з приводу подальших можливих російських вторгнень.

— На спільній із президентом Петром Порошенком прес-конференції у Відні канцлер Австрії Себастьян Курц заявив, що Австрія готова розглядати свою участь у миротворчій місії ООН на Донбасі. Ця заява має під собою, крім політичних, ще якісь міркування?

— Особисто я думаю, що заява австрійського канцлера зроблена, з одного боку, виходячи із загальної готовності Австрії приєднатися до міжнародних місій (як це неодноразово спостерігалось в минулому), а з іншого боку — із зацікавленості Австрії у врегулюванні конфлікту на сході. У цьому зв'язку я не бачу жодних прихованих мотивів.

— Дякую за відповіді на мої запитання. ■

Інтерв'ю записав О. Махно